

Academic Focus

มกราคม 2560

สารบัญ

บทนำ

จุดเริ่มต้นของการจัดตั้งศาลาอัญญาคดีทุจริต
และประพฤติมิชอบ

ศาลาอัญญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

ขอบเขตอำนาจการพิจารณาคดี

เขตอำนาจศาล

ผู้พิพากษา

วันเปิดทำการ

วิธีพิจารณาพิพากษาคดี

จุดเด่นของการพิจารณาคดี

บทสรุปและข้อคิดเห็นของผู้ศึกษา

บรรณานุกรม

เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

<http://www.parliament.go.th/library>

ศาลาอัญญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ
กับการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ
ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

บทนำ

ปัญหาของประเทศไทยที่มีมาอย่างยาวนานประการหนึ่ง คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐส่งผลกระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดินและเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน การทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเบียดบังทรัพย์สินเงินทองของราชการไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง การเอื้อหรือสนับสนุนให้ผู้อื่นได้ประโยชน์ การใช้อำนาจหน้าที่ก่อกวนแก่งัด บังคับ ชูเชิญ เรียก รับ ผลประโยชน์ และการช่วยเหลือผู้กระทำผิดไม่ต้องรับโทษ ซึ่งการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐเช่นนี้ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของแผ่นดินเป็นจำนวนมาก โดยจำนวนเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นับตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 – พ.ศ. 2559 (กวนน้ำให้ใส : เปิดศาลไคฟง คดีดังของใครจะประเดิม?, 2559) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ปีงบประมาณ	จำนวนเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
2551	439
2552	959
2553	1151
2554	2094
2555	3604
2556	4513
2557	3460
2558	4310
2559	5974

ขณะที่กระบวนการทางกฎหมายถูกสังคมมองว่าเป็นไปในทิศทางไล่หลังผู้กระทำผิดและเกิดช่องโหว่หลายประการในคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นผลให้รัฐบาลประกาศนโยบายแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจังซึ่งสอดคล้องกับการขับเคลื่อนของแม่น้ำสายต่าง ๆ ที่พยายามหากลไกในการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้เห็นผลเป็นรูปธรรม และในวันพฤหัสบดีที่ 16 มิถุนายน 2559 ที่ประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ลงมติให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ จำนวน 160 เสียง ส่งผลให้นับจากนี้ประเทศไทยจะมีศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบขึ้น เพื่อปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิรูปประเทศไทยด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และเป็นมาตรการรองรับนโยบายแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจังของรัฐบาล รวมทั้งเป็นของขวัญที่ดีที่สุดแก่ประชาชน

จุดเริ่มต้นของการจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นความปรารถนาของสังคมไทยที่รอกันมาช้านานเพราะการมีศาลดังกล่าวจะทำให้การดำเนินคดีมีประสิทธิภาพและรวดเร็วขึ้น จุดเริ่มต้นของการจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบจึงมีความสำคัญยิ่งเพราะเป็นการเริ่มต้นของความก้าวหน้าครั้งสำคัญในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อไป ซึ่งจุดเริ่มต้นของการจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบประกอบด้วยข้อเสนอแนะ แนวคิด และการดำเนินการจากหลากหลายกลุ่ม ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะของพลเอก เปรม ติณสูลานนท์

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ เป็นองค์ปาฐกในการปาฐกถาพิเศษเนื่องในวันคล้ายวันสถาปนาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาป้องกันประเทศ (วปอ.สปท.) ครบรอบ 60 ปี ในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2558 ณ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) โดย พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ได้กล่าวปาฐกถาในหัวข้อเกิดมาต้องตอบแทนคุณแผ่นดิน โดยกล่าวว่า

“เคยได้ยินคำเย้ยหยันประเทศไทยว่า ประเทศไทยมีดีทุกอย่าง เสียอย่างเดียวคือมีคนไทย เป็นคำประชดที่น่ายายมาก มีคนมาบอกว่ามีคนไทยซี้โกง คุณต้องละอาย พวกคนที่โกงทำให้ชาติไทย ทำให้พวกเราและคนไทยหน้าไปด้วย ตนทนไม่ได้ และจะไม่ทน ถ้าคุณชายหน้าคนเดียวไม่เป็นไร แต่สิ่งที่คุณทำทำให้ชาติชายหน้าไปด้วย ซึ่งไม่ควรจะทน จะต้องช่วยกันหาทาง คนโกงต้องถูกดูหมิ่นดูแคลน และถือเป็นศัตรูแผ่นดินให้หมายตาหมายหัวและช่วยกันทำลายให้หายไปจากแผ่นดินนี้ หวังว่าคนไทยจะหายจากโรคซี้โกง จะได้ไม่ต้องอับอายขายหน้าชาติอื่นอีกต่อไป ทั้งนี้จะต้องใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ตนเคยถามเรื่องคดีว่า ทำไมคดีโกงเรื่องนี้ไม่เสร็จเสียที เขาก็จะตอบว่าขั้นตอนเยอะ แต่ตนก็บอกว่าขั้นตอนสามารถแก้ได้ ประเทศไทยมีศาลมากมาย ทั้งศาลยุติธรรม ศาลภาษี ซึ่งถ้าเราจะตั้งศาลฉ้อราษฎร์บังหลวงดีหรือไม่ เอาคดีนี้ไปดำเนินการให้เร็วเพื่อลดขั้นตอนให้เร็ว ช่วยกันตั้งดีหรือไม่ การใช้กฎหมายกับคนโกงชาติ โกงแผ่นดิน ต้องใช้ในลักษณะหลักนิยมของทหารม้า ที่บอกว่ารวดเร็ว รุนแรง เด็ดขาด ผมคิดว่าการเล่นงานคนโกงต้องใช้หลักการเหล่านี้ต้องเร็ว ลงโทษรุนแรง มีความเด็ดขาดในการปราบปราม เพื่อให้มีคนตีมากกว่าคนโกง คนไม่โกงในชาติบ้านเมืองมีเยอะ แต่ไม่ค่อยได้คิดหรือได้ทำ เป็นเรื่องที่น่าเสียดายมาก” (“ป่าเปรม” ลั่นไม่ทน ชงตั้งศาลปราบโกง, 2558) นับเป็นการเสนอแนะแนวคิดการตั้งศาลฉ้อราษฎร์บังหลวงขึ้นเพื่อปราบปรามการทุจริตและเพื่อนำคดีที่เกี่ยวกับการทุจริตไปพิจารณาโดยรวดเร็ว ลดขั้นตอนและเวลาในการพิจารณาคดีผู้ทุจริตมิให้ล่าช้า

2. แนวคิดของศาลยุติธรรม

นับตั้งแต่ประเทศไทยใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จนถึงปัจจุบัน คดีที่นักการเมืองถูกฟ้องในข้อหาทุจริตต่อหน้าที่ กฎหมายได้กำหนดให้ยื่นฟ้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ส่วนข้าราชการซึ่งกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ต้องยื่นฟ้องต่อศาลชั้นต้นทั่วไป ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 กำหนดให้คดีที่ข้าราชการถูกฟ้องใช้ระบบไต่สวนเหมือนกับการดำเนินคดีอาญากับนักการเมือง

ดังนั้น ข้าราชการทั่วไปที่ถูกสอบสวนโดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เมื่อถูกฟ้องต่อศาลแล้วจะต้องใช้วิธีพิจารณาคดีแบบไต่สวน (ซึ่งวิธีการไต่สวนคดีมีหลักการที่สำคัญคือ องค์คณะผู้พิพากษาจะมีบทบาทในการค้นหาความจริงมากกว่าระบบกล่าวหาที่ใช้อยู่เดิมซึ่งเป็นระบบที่ให้คู่ความต่อสู้กันเอง ในระบบไต่สวนศาลต้องลงไปค้นหาความจริง โดยคู่ความเปรียบเสมือนผู้ช่วยศาลในการหาความจริง) แต่ระบบไต่สวนที่วางนี้ใช้กับคดีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติสอบสวนเท่านั้น

ส่วนคดีทุจริตต่อหน้าที่ซึ่งหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้สอบสวน เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.)¹

¹ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในอำนาจการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดำรงตำแหน่งต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งต่ำกว่าผู้อำนวยการกองลงมา ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวได้แก่ ข้าราชการพลเรือนสามัญทุกกระทรวง ทบวง กรม ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหาร ข้าราชการครู พนักงานองค์กร

หรือพนักงานสอบสวนเป็นผู้สอบสวน เมื่อมีการฟ้องคดีต่อศาลต้องใช้ระบบวิธีพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ระบบกล่าวหา) ซึ่งแตกต่างจากระบบไต่สวนที่ใช้กับคดีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติสอบสวน

จึงเกิดปัญหาว่าคดีทุจริตในศาลชั้นต้นมีวิธีพิจารณาคดี 2 แบบคือ ระบบไต่สวนกับระบบกล่าวหา ทั้งที่ขึ้นศาลเดียวกัน เวลาพิจารณาคดีศาลต้องดูว่าสำนวนนี้ใครสอบสวนมา หากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติสอบสวนมาก็ใช้ระบบไต่สวน แต่หากเป็นคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐหรือพนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนมา ก็ใช้ระบบวิธีพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ระบบกล่าวหา)

ศาลยุติธรรมจึงเห็นว่าวิธีพิจารณาคดีไม่ควรต่างกันเพราะองค์กรที่ทำหน้าที่สอบสวน และควรนำระบบไต่สวนมาใช้กับคดีทุจริตทุกประเภท ศาลยุติธรรมจึงได้ยกร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และระหว่างนั้นศาลยุติธรรมได้จัดตั้งแผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐในศาลอาญา กรุงเทพมหานคร เพื่อรองรับคดีทุจริตที่มีลักษณะพิเศษ เช่น เป็นคดีที่มีความยุ่งยากซับซ้อนหรือมีเรื่องของอิทธิพลเข้ามาเกี่ยวข้อง (เจาะเขี้ยวเล็บศาลคดีทุจริตอุดช่องโหว่หนีคดี-ริบทรัพย์, 2559)

3. การดำเนินการของนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.)

ก่อนรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา คดีทุจริตและประพฤติมิชอบอยู่ในความรับผิดชอบของศาลอาญา แต่ในท่ามกลางปัญหาการทุจริตที่มากมายและทวีความรุนแรงขึ้น จึงยากที่ศาลปกติจะรับมือกับปัญหาการทุจริตได้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา จึงให้มีการปฏิรูปครั้งสำคัญ โดยให้มีการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับการผลักดันของสภาปฏิรูปแห่งชาติและสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศซึ่งมีความเห็นว่าการทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นต้องให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบโดยเร็ว และถือเป็นความเร่งด่วนของการปฏิรูป สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศจึงเสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบขึ้นเป็นศาลชำนาญพิเศษ มีฐานะเป็นกรม ซึ่งได้รับความเห็นชอบและการสนับสนุนจากกระทรวงยุติธรรม พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในฐานะนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีได้ตัดสินใจให้มีการปฏิรูปโดยการจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบให้เป็นศาลชำนาญพิเศษ มีฐานะเป็นกรม เมื่อปลาย พ.ศ. 2558 และร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบก็ได้เข้าสู่กระบวนการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติตั้งแต่วันที่ พ.ศ. 2559 และในที่สุดที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ลงมติให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้ง

มหาชน พนักงานรัฐวิสาหกิจ ข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตลอดจนข้าราชการ และพนักงานหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งในรูปแบบพิเศษอื่น รวมทั้งสิ้นประมาณ 10,000 หน่วยงาน

ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ในวันพฤหัสบดีที่ 16 มิถุนายน 2559 (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2559)

ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 โดยยกฐานะแผนกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐในศาลอาญาชั้นเป็นศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง และให้จัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาคขึ้นโดยต้องระบุเขตอำนาจศาลและกำหนดที่ตั้งศาลในเขตศาลนั้นไว้ด้วย

ที่มา: <https://ilaw.or.th/node/4007>

เหตุผลความจำเป็นในการจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 คือ การทุจริตและประพฤติมิชอบมีผลกระทบต่อเสถียรภาพความมั่นคงทางสังคม และเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ประกอบกับการทุจริตและประพฤติมิชอบในระยะที่ผ่านมาได้ทวีความรุนแรงและก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของแผ่นดินเป็นจำนวนมาก และจากการดำเนินนโยบายในการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง ส่งผลให้มีคดีทุจริตและประพฤติมิชอบขึ้นสู่ศาลมากขึ้น สมควรจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อให้การอำนวยความยุติธรรมในคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เห็นได้ว่าตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 ได้เขียนวัตถุประสงค์ไว้ตามกฎหมาย คือ ปัญหาเรื่องการทุจริตรุนแรงขึ้น และมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง ครั้งมีการแก้ปัญหอย่างจริงจังหน่วยงานต่าง ๆ ก็จะเร่งดำเนินการคดีที่ค้างอยู่ระหว่างสอบสวน เพราะฉะนั้นเมื่อเร่งดำเนินการ คดีก็จะต้องมาสู่ศาลมากขึ้น และเพื่อให้การอำนวยความยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จึงสมควรจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบขึ้นมานั้นเอง ดังนั้น หัวใจหลักของการจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงมีด้วยกัน 3 ประการ คือ 1. การดำเนินคดีต้องรวดเร็ว 2. การดำเนินคดีต้องเป็นธรรม 3. การดำเนินคดีต้องมีความเสมอภาค ซึ่งทั้ง 3 ประการต้องคงไว้เสมอ โดยศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบจะมีกระบวนการไต่สวนมูลฟ้องให้ได้ความ มิใช่ว่าใครที่เป็นจำเลยที่ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบนี้แล้วจะต้องโดนลงโทษทุกคน เพราะศาลจะให้ความเป็นธรรมอย่างที่สุดกับทุกคน

ขอบเขตอำนาจพิจารณาคดี

ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบจะทำหน้าที่พิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐดังต่อไปนี้ ไม่ว่าจะมิชอบหรือความผิดอื่นที่เกี่ยวข้องกันรวมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม

1. คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือความผิดอื่นอันเนื่องมาจากการประพฤติมิชอบ เช่น ความผิดฐานเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามมาตรา 157 ของประมวลกฎหมายอาญา เป็นต้น

2. คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลที่กระทำความผิดฐานฟอกเงินที่เกี่ยวข้องกับความผิดตามข้อ 1. หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ กฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ หรือกฎหมายอื่นที่มีวัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ เช่น กรณีการเสนอราคาโดยสมยอมกัน (ฮั้วประมูล) เป็นต้น

3. คดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษบุคคลในความผิดเกี่ยวกับการเรียก รับ ยอมจะรับ หรือให้ ขอให้ รับว่า จะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด หรือการใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชี่ยวว่าจะใช้กำลังประทุษร้ายหรือใช้อิทธิพลเพื่อจูงใจหรือข่มขืนใจให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำใดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น เช่น กรณีประชาชนติดสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นต้น

4. คดีอาญาที่ฟ้องขอให้ลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลตามกฎหมายที่กำหนดให้เป็นคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

5. คดีอาญาที่ฟ้องขอให้ลงโทษบุคคลที่ร่วมกระทำความผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลตามข้อ 1. ถึง ข้อ 4. ไม่ว่าจะในฐานะตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้สมคบ

6. คดีเกี่ยวกับการจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบหรือจงใจยื่นบัญชีและเอกสารดังกล่าวด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ เช่น คดีเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง กรม เป็นต้น

7. คดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะเหตุรั่วรายผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ เช่น กรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตกเป็นของแผ่นดิน

อย่างไรก็ตาม ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบไม่มีอำนาจพิจารณาคดีที่อยู่ในอำนาจของ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เช่น คดีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง เป็นต้น และคดีที่อยู่ในอำนาจของ ศาลเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและ ครอบครัว เช่น คดีที่เด็ก (บุคคลอายุยังไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์) หรือเยาวชน (บุคคลอายุเกิน 15 ปี แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์) เป็นผู้กระทำความผิด เป็นต้น

เขตอำนาจศาล

1. ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางมีเขตตลอดกรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี
2. กรณีคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเกิดขึ้นนอกเขตของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง
 - 2.1 จะยื่นฟ้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางก็ได้ แต่ให้อยู่ในดุลพินิจของ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางที่จะรับหรือไม่รับพิจารณาพิพากษาคดี
 - 2.2 หากศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางรับคดีที่เกิดขึ้นนอกเขตศาลไว้พิจารณา พิพากษา หรือได้รับโอนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบจากศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาคหรือ ศาลชั้นต้นอื่น ให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางมีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ นอกเขต ศาลได้ตามที่เห็นสมควร
3. กรณีที่ความผิดซึ่งเป็นคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเกิดขึ้นนอกราชอาณาจักรไทย ให้ชำระคดีที่ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง แต่ถ้าการสอบสวนได้กระทำลงในท้องที่หนึ่งซึ่งอยู่ในเขตของ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาคใด ให้ชำระคดีที่ศาลนั้นได้ด้วย

ผู้พิพากษา

1. ในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบทุกศาลกำหนดให้มีผู้พิพากษา ดังนี้
 - 1.1 ให้มีผู้พิพากษาหัวหน้าคณะศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งแต่งตั้งจากผู้ที่เคยดำรง ตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
 - 1.2 ให้มีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งแต่งตั้งจากผู้ปฏิบัติหน้าที่ ในตำแหน่งผู้พิพากษามาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี
 2. ในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางและศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ภาคกำหนดให้มีอธิบดีผู้พิพากษา และรองอธิบดีผู้พิพากษา ดังนี้
 - 2.1 อธิบดีผู้พิพากษาศาล 1 คน
 - 2.2 รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลไม่เกิน 3 คน
- ส่วนองค์คณะผู้พิพากษาพิจารณาคดีในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมีการกำหนดกรอบ อัตราได้สูงสุดถึง 45 คน เนื่องจากจะต้องรองรับคดีที่มีแนวโน้มปริมาณมากขึ้นจากทั่วประเทศ

วันเปิดทำการ

ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางเปิดทำการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 3 พระราชบัญญัติกำหนดวันเปิดทำการศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง พ.ศ. 2559

วิธีพิจารณาพิพากษาคดี

วิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบจะใช้ระบบไต่สวนในการพิจารณาพิพากษาคดี ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบจะนำรายงานและสำนวนการสอบสวนหรือสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงของโจทก์มาเป็นหลักในการแสวงหาความจริง แต่ไม่ผูกพันศาลว่าจะต้องฟังข้อเท็จจริงเป็นเช่นนั้น ศาลมีอำนาจแสวงหาข้อเท็จจริงจากพยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ หรือพยานหลักฐานอื่นใดนอกเหนือจากพยานหลักฐานที่คู่ความอ้างอิงได้ตามที่ศาลเห็นสมควร

จุดเด่นของการพิจารณาคดี

1. ผู้พิพากษา

ผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบที่จะมาพิจารณาพิพากษาคดีจะเป็นผู้พิพากษาที่มีประสบการณ์ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบจะมีระบบองค์คณะผู้พิพากษาซึ่งจะประกอบด้วย

1. ผู้พิพากษาหัวหน้าองค์คณะที่มีคุณสมบัติต้องผ่านการเป็นผู้พิพากษาหัวหน้าคณะศาล ซึ่งปัจจุบันการเป็นผู้พิพากษาหัวหน้าคณะศาลจะต้องมีประวัติการทำงานไม่ต่ำกว่า 20 ปี
2. องค์คณะ ผู้พิพากษาที่จะมาเป็นองค์คณะผู้พิพากษา ต้องเป็นผู้พิพากษามาไม่น้อยกว่า 10 ปี เพราะฉะนั้น ถือว่าศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมีมาตรฐานสูงมากสำหรับเกณฑ์การเลือกผู้พิพากษาเพื่อมาพิจารณาพิพากษาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

2. วิธีพิจารณาคดี

การที่ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบใช้วิธีพิจารณาคดีระบบไต่สวนกับคดีทุจริตทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานใดเป็นผู้สอบสวน จะทำให้การพิจารณาคดีรวดเร็วและค้นหาความจริงได้อย่างแท้จริง เพราะเป็นวิธีพิจารณาโดยเฉพาะที่จะเสริมบทบาทของศาลในการค้นหาความจริง จะเห็นได้ว่าในระบบกล่าวหา ศาลมักจะไม่ค่อยเรียกพยานมาเอง แต่ศาลระบบไต่สวนจะยืดหยุ่นมากกว่าโดยอาจจะเรียกพยานมาเบิกความเองได้หากเห็นว่าจำเป็น

3. อายุความ

การกำหนดเรื่องอายุความในกรณีที่จำเลยหลบหนีระหว่างการพิจารณาของศาล โดยทั่วไปตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กรณีที่จำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาล จะนับระยะเวลาที่จำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ซึ่งหมายความว่า อายุความจะเดินไปเรื่อย ๆ หากจำเลยหนีไปจนพ้นอายุความก็คือจบ ไม่สามารถลงโทษได้

แต่สำหรับศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบจะไม่นับระยะเวลาที่จำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ไม่ว่าจำเลยจะหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาล

หมายความว่า จำเลยหลบหนีไปนานเท่าใดก็ได้แล้วแต่ อายุความจะไม่เดิน การพิจารณาคดีจะหยุดพักไว้ได้ โดยไม่ขาดอายุความเหมือนคดีอาญาทั่วไปจนกว่าจะได้ตัวจำเลยมา หากจำเลยหลบหนีไปในระหว่าง ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ จำเลยกลับมาเมื่อใดก็สามารถลงโทษได้

4. การแสดงตนในขณะยื่นอุทธรณ์

เดิมจะมีจำเลยที่หลบหนีด้วยและอุทธรณ์ด้วย คือ หนีไปก็จริงแต่ว่าอุทธรณ์ด้วย ถ้าอุทธรณ์แล้ว ศาลยกฟ้อง จำเลยก็กลับมา ถ้าอุทธรณ์แล้ว ศาลพิพากษายืน จำเลยก็ไม่กลับและยอมให้ปรับเงินตามสัญญา ประกันซึ่งมีตัวอย่างหลายราย แต่สำหรับศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ถ้าจำเลยจะอุทธรณ์ จำเลยจะต้องมาแสดงตนในขณะยื่นอุทธรณ์ มิฉะนั้น ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบจะมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ ซึ่งหมายความว่า ถ้าจำเลยหลบหนี จำเลยจะยื่นอุทธรณ์ไม่ได้

5. การพิจารณาคดีลับหลังจำเลย

ตามปกติคดีอาญาต้องพิจารณาโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย แต่สำหรับคดีทุจริตและประพฤติมิชอบนี้ หากจำเลยเข้าสู่การพิจารณาของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบแล้วแต่ได้หลบหนีไปและศาลได้ออกหมายจับแล้วแต่ยังจับตัวมาไม่ได้ ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยได้เพื่อรักษาพยานเหล่านี้ไว้ หมายความว่า ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบสามารถสืบพยานลับหลังจำเลยได้ เพราะการหลบหนีไปแสดงว่าจำเลยไม่รักษาสีทึ่ของตนเองในการที่จะมาสืบพยานแล้ว การให้สืบพยานโดยเปิดเผยต่อหน้านั้นเพื่อให้จำเลยได้รู้เห็นว่ามีพยานหลักฐานอะไรที่เป็นผลร้ายกับจำเลย จำเลยจะได้ชี้แจงได้ แต่จำเลยกลับหลบหนี ซึ่งไม่สมเหตุสมผลกับการต้องหยุดการสืบพยานจนกว่าจำเลยจะกลับมาเพราะหากรอถึงตอนนั้น พยานอาจหายไปหมดแล้ว

6. การกำหนดโทษสำหรับการหลบหนีในชั้นปล่อยชั่วคราว

หากจำเลยหลบหนีไปในช่วงที่ได้รับการปล่อยชั่วคราว นอกจากจะต้องรับโทษในความผิดที่ถูกฟ้องไว้แล้ว ยังจะต้องถูกลงโทษเพิ่มเติมสำหรับการหลบหนีอีกด้วย ซึ่งกำหนดระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

7. การริบทรัพย์สิน

การริบทรัพย์สินของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นมาตรการที่แตกต่างไปจากการริบทรัพย์สินในคดีอาญา เพราะส่วนใหญ่แล้วคดีอาญาจะมีการยึดของกลางหรือยึดของที่ได้จากการกระทำความผิดมาเสนอต่อศาล แล้วเสนอให้ศาลริบตอนศาลตัดสินลงโทษ

แต่การริบทรัพย์สินในคดีทุจริตและประพฤติมิชอบนี้จะมีมาตรการที่เสริมเพิ่มเติมเข้าไป คือ การที่ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบสามารถพิพากษาให้ริบทรัพย์สินตามทรัพย์สินหรือตามประโยชน์ที่บุคคลซึ่งกระทำความผิดได้ไป หากจำเลยไม่มีทรัพย์สินเพราะมีการนำทรัพย์สินไปจำหน่าย จ่าย โอน จนหมด เช่น สมมุติว่ามีบ้านและที่ดินมูลค่าทั้งหมดประมาณ 10 ล้านบาท แต่บ้านและที่ดินได้หายไปหมดแล้ว ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบยังคงสามารถสั่งริบทรัพย์สินหรือประโยชน์จากการนำทรัพย์สินไปจำหน่าย จ่าย โอน หรือสั่งริบชำระเป็นเงินแทนตามมูลค่าดังกล่าวคือ 10 ล้านบาทได้ ซึ่งจะแตกต่างจากการริบทรัพย์สินทั่วไปเพราะการริบทรัพย์สินทั่วไปต้องมีตัวทรัพย์สินอยู่ให้ริบ แต่กรณีนี้แม้ทรัพย์สิน

จะอันตรายหายไป แต่หากกำหนดมูลค่าหรือประโยชน์ที่บุคคลซึ่งกระทำความผิดได้ไปออกมาได้เป็นจำนวนก็สามารถรับชำระได้ เพราะบางครั้งไม่มีทรัพย์สินที่เป็นตัวตนให้รับได้ เพราะส่วนใหญ่คนที่ทุจริตอาจไม่ได้ทรัพย์สินมาเป็นชิ้น แต่อาจได้ประโยชน์ในรูปแบบอื่น ๆ แทน ซึ่งได้ประโยชน์อะไรมาก็ต้องรับให้หมด เพราะถือว่าเป็นประโยชน์ที่ได้จากการทุจริต

บทสรุปและข้อคิดเห็นของผู้ศึกษา

ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการแก้ไขปัญหาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในระบอบราชอาณาจักรไทยที่มีมาอย่างยาวนานและต่อเนื่อง และเปรียบเสมือนมะเร็งที่เกาะกินประเทศไทยมาอย่างยาวนาน นับวันจะยิ่งขยายตัวและมีรูปแบบวิธีการที่สลับซับซ้อนมากขึ้น ในขณะที่กระบวนการป้องกันปราบปรามเป็นไปอย่างล่าช้า กว่าจะนำตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีต้องผ่านขั้นตอนการสอบสวนหาข้อมูลหลักฐานที่ยาวนาน และเมื่อคดีถึงศาลแล้วต้องใช้เวลาอีกหลายปีจึงจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดลงโทษผู้กระทำความผิด ซึ่งการฟ้องร้องตามระบบปกติในศาลแขวง ศาลอาญา ศาลจังหวัด เป็นปัจจัยหนึ่งส่งผลให้การดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเกิดความล่าช้า เพราะส่วนใหญ่คดีทุจริตและประพฤติมิชอบมักกระจายอยู่ทั่วประเทศ ถ้าเหตุเกิดที่ต่างจังหวัดก็ต้องฟ้องที่ต่างจังหวัดและจะไปปะปนอยู่กับคดีทั่ว ๆ ไป ศาลต้องนัดตามลำดับ ทำให้ขาดความรวดเร็วในการพิจารณาคดี

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐเกิดความรวดเร็ว ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบจึงเกิดขึ้นและแยกคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐออกมาให้ไปขึ้นศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบโดยตรงแทนการดำเนินคดีโดยศาลยุติธรรมซึ่งมีคดีอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก นับว่าเป็นครั้งแรกที่มีการจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบขึ้นในประเทศไทย เมื่อมีศาลที่มีความชำนาญโดยเฉพาะอย่างนี้การดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบก็ย่อมที่จะพิจารณาได้อย่างรวดเร็ว เพราะไม่ต้องเสียเวลาการเข้าคิวรอในศาลอาญาทั่วไปที่มีคดีอยู่จำนวนมาก การจัดการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทุจริตและประพฤติมิชอบในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งนับวันจะพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง ก็จะมีการพิจารณาได้อย่างรวดเร็ว ไม่ต้องปล่อยไปตามคิวนอกคดีที่จะต้องใช้เวลาเนิ่นนาน บางครั้งผลคดีออกมาก็เมื่อบุคคลผู้นั้นล้มหายตายจากไปแล้ว หรือบางครั้งอาจทำให้พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องสูญหายหรือเปลี่ยนไปหรือรวบรวมได้ยาก

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 และพระราชบัญญัติว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 จึงมีหลักการสำคัญ คือ จัดให้คดีอาญาที่เกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบจะต้องมาขึ้นศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบที่ได้จัดตั้งขึ้นใหม่ ส่วนคดีที่ไม่ต้องมาขึ้นศาลนี้ คือ คดีที่ต้องขึ้นศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและคดีที่อยู่ในศาลเยาวชนและครอบครัว ส่วนตัวผู้พิพากษาจะต้องมีประสบการณ์มาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี ซึ่งความเชี่ยวชาญของผู้พิพากษาจะเกิดขึ้นเพราะทำคดีประเภทเดียวโดยไม่มีคดีอื่นปน การมีผู้พิพากษาที่มีความชำนาญเฉพาะเรื่องเฉพาะทางเช่นนี้จะทำให้มีการเรียนรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ให้แก่ทันกลไกและขบวนการโงที่ซับซ้อนได้ดียิ่งขึ้น และทำให้มั่นใจว่าผู้พิพากษาเหล่านี้เป็นผู้มีประสบการณ์ผ่านร้อนผ่านหนาวมาพอสมควร

ที่จะอดทนต่อการข่มขู่ คุกคาม หรือความพยายามจากคนโกงที่จะหยิบยื่นผลประโยชน์จนทำให้เสียความยุติธรรมไป

สำหรับวิธีพิจารณาคดีที่ใช้ระบบไต่สวนจะทำให้ศาลสามารถออกหมายเรียกโจทก์หรือจำเลยและอาจเป็นผู้ถามเองตั้งแต่ต้นจนจบเพื่อค้นหาความจริงได้อย่างรวดเร็ว และสามารถเอาเฉพาะประเด็นโต้แย้งจริง ๆ เพื่อทำให้ง่ายขึ้นได้ ซึ่งแตกต่างจากระบบกล่าวหาที่ศาลจะวางตัวเป็นกลาง ไม่ได้มีบทบาทในการค้นหาความจริง จะปล่อยให้คู่ความเสนอพยานหลักฐาน ซึ่งคู่ความอาจเสนอพยานหลักฐานมากเกินไปจนทำให้ต้องใช้เวลาลับนานและสืบมากเกินไปจนเกิดความสมควร

นอกจากนี้ เพื่อให้การพิจารณาคดีเกิดความรวดเร็ว ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบจะมีเพียง 2 ศาล คือ ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ เว้นแต่เป็นคดีสำคัญเป็นคดี ๆ ไป เรียกว่า ระบบฎีกาเป็นระบบอนุญาต ไม่ใช่ระบบสิทธิอีกต่อไป คดีจะสิ้นสุดที่ศาลอุทธรณ์ แต่หากคู่ความประสงค์จะยื่นฎีกาก็ต้องได้รับอนุญาตจากผู้พิพากษาศาลฎีกาก่อน จึงจะยื่นฎีกาได้ และใช้วิธีค้นหาความจริงตามพยานหลักฐานทั้งหมด โดยจะยึดเอาสำนวนจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐเป็นหลักในลักษณะเดียวกับศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบก็ไม่ตัดสิทธิในการฟ้องคดีเองของประชาชน โดยมีกรไต่สวนมูลฟ้องเช่นเดียวกับคดีอาญาทั่วไป อีกทั้งการริบทรัพย์สินจะทำได้ง่ายและรวดเร็วกว่าในอดีต ส่วนเรื่องของการหนีคดี กฎหมายกำหนดไว้ว่าในกรณีผู้ถูกฟ้องร้องหนีไปคดีจะไม่ขาดอายุความ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นข้อดีหลายประการที่สามารถตอบโจทย์การดำเนินงานที่รวดเร็ว เสมอภาค และเป็นธรรม

ปัจจุบันศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางตั้งอยู่ที่อาคารศาลแขวงดุสิต ซอยสีคาม ถนนนครไชยศรี กรุงเทพมหานคร ในขณะที่มีคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องโอนจากศาลอาญากว่า 70 คดี สำหรับในช่วงแรกยังคงกำหนดให้การฟ้องคดีทุจริตและประพฤติมิชอบสามารถยื่นฟ้องได้ที่ศาลชั้นต้นที่อยู่ในเขตท้องที่ซึ่งยังไม่ได้เปิดทำการศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาคก่อนเพื่อความสะดวกแก่ประชาชน โดยศาลชั้นต้นที่อยู่ในเขตท้องที่ดังกล่าวจะส่งคำฟ้องมายังศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลางเพื่อพิจารณาก่อนมีคำสั่งต่อไป และขณะนี้กำลังมีการขยายเปิดศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค 1-9 ภายในระยะเวลา 6 เดือนถึง 1 ปี เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนทั่วประเทศที่ยังต้องเกี่ยวข้องกับคดีทุจริตและประพฤติมิชอบต่อไป

อนึ่ง ศาลคดีอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบนี้ถือว่าเป็นศาลที่มีความชำนาญเฉพาะ จึงจำเป็นที่จะต้องประกอบไปด้วยผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์ในการปราบปรามหรือพิจารณาคดีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งการที่ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นองค์กรที่มีคณะผู้พิพากษาที่ชัดเจนเช่นนี้ จะช่วยให้เกิดการประสานงานเพื่อสร้างความร่วมมือในด้านการประเมินข้อมูล และการวางแผน รวมทั้งยุทธศาสตร์การทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบในการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สำนักงานป้องกันและปราบปราม

การฟอกเงิน สำนักงานคณะกรรมการอัยการ เป็นต้น) ได้ง่ายและกว้างขวางยิ่งขึ้นซึ่งจะเป็นผลดีในการดำเนินการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบมากขึ้น

นอกจากศาลคดีอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบที่เกิดขึ้นเพื่อปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว การปฏิรูปต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างรอบด้านด้วยการลงโทษทั้งผู้ให้ ผู้รับ และทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างรุนแรง การมีมาตรการติดตามและยึดคืนทรัพย์สินของแผ่นดินอย่างมีประสิทธิภาพ การมีกฎหมายที่ลดอำนาจลดการใช้ดุลพินิจของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ การสร้างกลไกการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน การบูรณาการกลไกต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบด้วยมาตรการป้องกัน ฝึกระวัง ตรวจจับ และลงโทษที่เข้มแข็งเหล่านี้ จะสร้างความเกรงกลัวให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทุจริตและประพฤติมิชอบและสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทุจริตและประพฤติมิชอบต้องโดนลงโทษและคนไทยสามารถเอาชนะการทุจริตและประพฤติมิชอบได้ ซึ่งจะช่วยให้การต่อสู้กับการทุจริตและประพฤติมิชอบได้ผลดียิ่งขึ้นในอนาคต

จัดทำโดย

นางสาวพิชฎวรรณ กิติคุณ

วิทยากรชำนาญการ

กลุ่มบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

โทร 0 2244 2060 โทรสาร 0 2244 2058

Email : sapagroup1@gmail.com

บรรณานุกรม

- กวนน้ำให้ใส : เปิดศาลไคฟง คดีตั้งของใครจะประเดิม?. (3 ตุลาคม 2559). **แนวหน้า**. สืบค้น 20 ตุลาคม 2559 จาก <http://m.naewna.com/view/columntoday/26585>
- “ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยวิธีการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559” (1 ตุลาคม 2559). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 133 ตอนที่ 87 ก, น. 1-7.
- เข้มสุดพวกโกงหัวหมอ!!! เปิดข้อบังคับศาลอาญาคดีทุจริตฯ ดีเดย์ 3 ต.ค. ห้ามเด็ดขาดพวกชี้ฉ้อหนี้ยาคดีส่งทนาย มาขออุทธรณ์-ฎีกา!!?! (2 ตุลาคม 2559). **สำนักข่าวทีนิวส์**. สืบค้น 20 ตุลาคม 2559 จาก <http://deeps.tnews.co.th/contents/206719/>
- แจงยับขึ้นตอนยื่นฟ้อง ศาลอาญาคดีทุจริตฯ กลาง. (30 กันยายน 2559). **คมชัดลึก**. สืบค้น 20 ตุลาคม 2559 จาก <http://www.komchadluek.net/news/regional/244321>
- ดีเดย์ 3 ต.ค. นี้เริ่มศาลปราบโกง!! รับโอน 70 คดี “เจ้าหน้าที่รัฐทุจริต”. (18 กันยายน 2559). **สำนักข่าวอิศรา**. สืบค้น 20 ตุลาคม 2559 จาก http://www.isranews.org/isra-news/item/50102-naewna_50102.html
- “ป่าเปรม” ลั่นไม่ทน ชงตั้งศาลปราบโกง. (2 กุมภาพันธ์ 2558). **ASTVผู้จัดการรายวัน**. สืบค้น 20 ตุลาคม 2559 จาก <http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9580000013094>
- “พระราชกฤษฎีกากำหนดวันเปิดทำการศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559” (26 กันยายน 2559). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 133 ตอนที่ 85 ก, น. 26-27.
- “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559” (16 สิงหาคม 2559). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 133 ตอนที่ 71 ก, น. 1-7.
- “พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559” (30 กันยายน 2559). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 133 ตอนที่ 86 ก, น. 1-15.
- มานะ นิมิตรมงคล. (25 ธันวาคม 2558). **เล่นงานคนโกงด้วย “ศาลปราบคอร์รัปชัน”**. สืบค้น 19 ตุลาคม 2559 จาก <http://www.anticorruption.in.th/%E0%B9%80%E0%B8%A5%E0%B9%88%E0%B8%99%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B8%99%E0%B9%82%E0%B8%81%E0%B8%87%E0%B8%94%E0%B9%89%E0%B8%A7%E0%B8%A2%E0%B8%A8%E0%B8%B2%E0%B8%A5%E0%B8%9B%E0%B8%A3/>
- เมืองไทยมีคนชี้โกงมากจึงตั้งศาลปราบคนโกงที่ไม่หมดอายุความ-ถือเป็นจุดเริ่มของการปฏิรูปประเทศ. (26 มิถุนายน 2559). **ไทยทริบูน**. สืบค้น 20 ตุลาคม 2559 จาก http://www.thaitribune.org/contents/detail/334?content_id=21046&rand=1469727782
- แย้มตั้งศาลปราบโกง ต.ค.นี้ ใช้ “ระบบไต่สวน” เหมือนศาลฎีกานักการเมือง. (22 กันยายน 2559). สืบค้น 19 ตุลาคม 2559 จาก <http://www.1morenews.com/8190.html>

รัฐบาลจัดตั้งศาลปราบโกงใครประพฤติมิชอบต้องถือเป็น“กรรมติดจรวด”. (23 ธันวาคม 2558). **ไทยทริบูน**.

สืบค้น 19 ตุลาคม 2559 จาก

http://thaitribune.org/contents/detail/330?content_id=16646&rand=1468617109

วรพล กิตติรัถวารงกูร. (21 มิถุนายน 2559). **เจาะเขี้ยวเล็บศาลคดีทุจริตอุดช่องโหว่หนีคดี-ริบทรัพย์**.

สืบค้น 19 ตุลาคม 2559 จาก <http://www.transparency-thailand.org/thai/index.php/2014->

“วิษณุ” เชื้อ ตั้งศาลคดีทุจริตปราบโกงได้. (17 มิถุนายน 2559). **Nation BreakingNews**. สืบค้น 20

ตุลาคม 2559 จาก <http://breakingnews.nationtv.tv/home/read.php?newsid=787623>

โศศาลทุจริตประพฤติมิชอบ เอาผิดคนโกงได้อย่างรวดเร็ว. (18 มิถุนายน 2559). **แนวหน้า**. สืบค้น 20

ตุลาคม 2559 จาก <http://www.naewna.com/politic/221347>

ศาลปราบโกง พร้อมทำการ 3 ต.ค. ประเดิมรับ 70 คดี บิ๊กชรก. เอี่ยวทุจริต. (18 กันยายน 2559).

มติชนออนไลน์. สืบค้น 20 ตุลาคม 2559 จาก <http://www.matichon.co.th/news/289299>

ศาลอาญาคดีทุจริตคอร์รัปชันเริ่มทำการ 3 ตุลาคมเผยรับโอนมา 70 คดีเป็นข้าราชการระดับสูงหลายคน

ใช้ระบบไต่สวน. (19 กันยายน 2559). **ไทยทริบูน**. สืบค้น 20 ตุลาคม 2559 จาก

http://www.thaitribune.org/contents/detail/375?content_id=22998&rand=1474261302

สนช. ไฟเขียว “ศาลอาญาคดีทุจริต” ปราบโกงทั้งผู้รับ-ผู้ให้เผยคดีไม่มีอายุความ. (16 มิถุนายน 2559).

ไทยทริบูน. สืบค้น 19 ตุลาคม 2559 จาก

http://www.thaitribune.org/contents/detail/375?content_id=20831&rand=1474570585

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (9 มิถุนายน 2559). **ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ**

แถลงถึงความสำเร็จสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศในการผลักดันร่างพระราชบัญญัติจัดตั้ง

ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบขึ้นเป็นศาลชำนาญพิเศษ. สืบค้น 19 ตุลาคม 2559 จาก

http://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_news.php?nid=34

205&filename=house2558_211-24-03-07-28/2014-11-24-03-09-45/870-2016-06-21-06-48-27

“อัยการ” ประเดิม! ฟ้องศาลอาญาคดีทุจริต อดีต จนท. สถานทูต ยักยอกเงิน. (3 ตุลาคม 2559).

Nation BreakingNews. สืบค้น 20 ตุลาคม 2559 จาก

<http://www.nationtv.tv/main/content/politics/378519139/>

“อำนาจ พวงชมพู” ว่าที่อธิบดีศาลปราบโกง กับภารกิจกำจัดข้าราชการฉ้อฉล!. (2 ตุลาคม 2559).

ผู้จัดการรายวัน. สืบค้น 20 ตุลาคม 2559 จาก

<http://www.thaiday.com/Weekend/ViewNews.aspx?NewsID=9590000101261>

DR. BORWORN. (ม.ป.ป.). “ข้าราชการทุจริต” ต้องขึ้นศาลอาญาทุจริตฯ “โทษถึงตาย!!!”.

สืบค้น 19 ตุลาคม 2559 จาก <http://www.drborworn.com/articledetail.asp?id=18186>

iLaw. (3 กุมภาพันธ์ 2559). **ร่าง พ.ร.บ. ตั้งศาลคดีทุจริต: “ของขวัญ” คนไทยตามนโยบายปราบโกง**

ของ คสช. สืบค้น 19 ตุลาคม 2559 จาก <https://ilaw.or.th/node/4007>